

Dos municipis gironins, als extrems del mapa socioeconòmic de Catalunya

L'Institut d'Estadística detecta grans diferències territorials en ocupació, estudis, qualificació professional, immigració i renda, segons dades del 2024

Les dades mostren un contrast molt marcat dins la demarcació de Girona. Mentre Vilablareix se situa 25 punts per sobre de la mitjana catalana, que l'índex fixa en 100, Salt es queda més de 40 punts per sota d'aquesta referència. La diferència entre tots dos municipis gironins és de 65,8 punts, una distància que resumeix fins a quin punt el territori concentra realitats socioeconòmiques molt diverses. En el conjunt de Catalunya, els municipis amb l'índex més elevat són Matadepera, amb 130,1 punts, Tiana, amb 125,3, i seguidament ja ve Vilablareix, amb 125,1. Per tant, el municipi del Gironès queda pràcticament al mateix nivell que Tiana i només a cinc punts de Matadepera, que encapçala el rànquing. A la banda baixa, el valor més reduït correspon a Barbens, amb 57,3 punts, seguit de Salt, amb 59,3, i Sant Pere Pescador, amb 62,9. La presència de municipis gironins tant al capdamunt com a la cua del rànquing fa que la demarcació sigui una de les que millor reflecteix els contrastos territorials que recull l'indicador. D'una banda, hi apareixen municipis amb un perfil residencial, un pes elevat de població ocupada i indicadors educatius i laborals favorables. De l'altra, hi ha poblacions on pesen més els factors de vulnerabilitat, com una major presència de treballs de baixa qualificació, nivells formatius més baixos o una renda inferior a la mitjana. L'índex socioeconòmic territorial, conegut com a IST, no mesura només la renda. És un indicador sintètic que resumeix en un sol valor diferents característiques de la població vinculades a la situació laboral, el nivell educatiu, la immigració i la renda. Això permet comparar municipis amb una mateixa escala: Catalunya equival a 100, i els valors superiors o inferiors indiquen si un territori se situa per sobre o per sota de la mitjana catalana. En el cas de Vilablareix, el bon posicionament en el rànquing s'explica especialment per la situació laboral. Segons l'Idescat, és el municipi de més de 500 habitants amb un percentatge més alt de població ocupada de 20 a 64 anys: un 83,8%, molt per sobre del 67,2% del conjunt de Catalunya. Aquesta dada reforça el perfil del municipi com un dels territoris amb millors indicadors socioeconòmics. A la banda oposada, Salt i Sant Pere Pescador apareixen entre els municipis amb més vulnerabilitat socioeconòmica segons l'IST. Salt és el segon municipi català amb l'índex més baix i, a més, l'Idescat el situa com el municipi amb un percentatge més elevat de població de 20 anys o més amb estudis baixos, amb un 27,9%. Aquesta variable és una de les que intervenen en el càlcul de l'índex i ajuda a explicar la posició del municipi en la part baixa del rànquing. Sant Pere Pescador també destaca negativament en un dels indicadors que formen part de l'IST. Segons les dades provisionals del 2024, és el municipi amb el percentatge més alt de treballadors de baixa qualificació, amb un 34,6%, mentre que al conjunt de Catalunya aquesta proporció és de l'11,4%. Aquest pes de l'ocupació de baixa qualificació contribueix a situar el municipi de l'Alt Empordà com el tercer amb l'índex socioeconòmic més baix. Més enllà dels extrems del rànquing, les dades municipals mostren altres valors baixos a les comarques gironines. Ullà registra un IST de 67,0 punts; Figueres, de 71,3; Castelló d'Empúries, de 71,8; la Jonquera, de 73,8; Vilamacolum, de 74,6; Sant Miquel de Fluvià, de 77,2; Lloret de Mar, de 78,9; Roses, de 79,0; Olot, de 80,9; Sant Hilari Sacalm, de 81,2; Gualta, de 81,6; i Palafrugell, de 82,1. Són municipis que, sense ocupar tots les últimes posicions del país, queden clarament per sota del valor de referència català. També hi ha capitals comarcals i poblacions rellevants de la demarcació que se situen per sota de la mitjana catalana. És el cas de la Bisbal d'Empordà, amb 85,3 punts; l'Escala, amb 85,6; Arbúcies, amb 85,6; Portbou, amb 85,9; Sant Feliu de Guíxols, amb 86,1; Anglès, amb 86,5; Torroella de Montgrí, amb 86,8; Castell d'Aro, Platja d'Aro i s'Agaró, amb 87; Santa Coloma de Farners, amb 87,4; Puigcerdà, amb 87,5; Maçanet de la Selva, amb 88,4; Llagostera, amb 88,6; Ripoll, amb 89,5; i Blanes, amb 90,2. Girona ciutat també queda

lleugerament per sota de la mitjana, amb un índex de 97,2. A l'altre extrem, el mapa gironí també inclou municipis amb valors molt elevats. A banda de Vilablareix, destaquen Fontanals de Cerdanya, amb 124,9 punts; Fornells de la Selva, amb 123,5; Urús, amb 123,0; Parlavà, amb 122,5; Bolvir i Toses, amb 122,1; Vilopriu, amb 121,2; les Llosses, amb 121,0; Isòvol, amb 120,7; Queralbs, amb 120,2; la Tallada d'Empordà, amb 119,7; Llambilles i Palol de Revardit, amb 119,6; Ger, amb 119,4; i Campllong, amb 119,2. Aquesta part alta del rànquing mostra un altre perfil territorial, més vinculat a municipis residencials, petits nuclis amb rendes més altes o poblacions amb indicadors laborals més favorables. L'Idescat subratlla que les dades del 2024 tenen caràcter provisional. En aquesta difusió s'han actualitzat tots els indicadors que intervenen en el càlcul de l'índex excepte el de renda, que es publicarà durant el darrer trimestre de l'any. Olot i Castelló d'Empúries perden pes en l'última dècada. L'evolució de l'Índex socioeconòmic territorial entre el 2015 i el 2024 mostra canvis destacats en diversos municipis gironins. Tot i que la majoria de variacions són moderades, alguns pobles han guanyat pes respecte a la mitjana catalana, mentre que d'altres han retrocedit de manera clara. Cal tenir en compte que l'IST pren Catalunya com a valor de referència 100, de manera que les pujades i baixades indiquen sobretot un canvi de posició relativa dins el conjunt del país. Entre els municipis gironins que més milloren hi ha sobretot poblacions petites. Ultramort passa de 102,1 punts el 2015 a 118,5 el 2024, amb una pujada de 16,4 punts. També creixen Fontanilles, que passa de 90,5 a 103,3; Vilopriu, de 109,3 a 121,2; Meranges, de 105,4 a 117,2; Urús, de 112,6 a 123,0; Pont de Molins, de 99,4 a 109,0; i Bolvir, de 112,6 a 122,1. A la banda contrària, els descensos més pronunciats també es concentren en municipis petits, però hi ha caigudes destacades en poblacions de més pes. Palau de Santa Eulàlia passa de 131,3 punts a 111,6, i la Vajol baixa de 102,0 a 82,4. Vilamacolum també retrocedeix amb força, de 91,0 a 74,6. Entre els municipis més grans, destaca especialment Olot, que passa de 93,8 punts el 2015 a 80,9 el 2024, una baixada de 12,9 punts. També perden pes Castelló d'Empúries, de 78,3 a 71,8; Puigcerdà, de 93,6 a 87,5; Lloret de Mar, de 83,8 a 78,9; Roses, de 83,7 a 79,0; i Torroella de Montgrí, de 91,6 a 86,8. En canvi, altres municipis rellevants es mantenen més estables o milloren lleugerament. Vilablareix reforça la seva posició a la part alta i passa de 120,8 a 125,1 punts. Palafrugell puja de 78,6 a 82,1, la Bisbal d'Empordà passa de 82,3 a 85,3, Banyoles creix lleugerament de 92,0 a 92,8 i Blanes es manté pràcticament igual, de 89,9 a 90,2. Girona ciutat, en canvi, baixa de 101,4 a 97,2 i queda lleugerament per sota de la mitjana catalana.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2026/06/27/municipis-gironins-als-extrems-mapa-131859957.html>